

ΘΕΑΤΡΑ

Οί ήθικοί σεισμοί, οί όποιοι τόσφ κλονίζουν τās κοινωνίας, έδραματοποιήθησαν υπό γράφους, τοῦ κ. Παπαζαφειροπούλου.

Οί «Σεισμός πληκτοί» δέν ήρσαν, καίτοι σημεία τινα ήσαν πολύ ένδιαφέροντα. Θέματα τά όποία διεχειρίσθησαν μεγάλοι δραματούργοι, δέν είνε δυνατόν νά επιτύχουν ως δοκίμια. Ο συγγραφεύς έχει κάποιαν τέχνην, αλλά στερεείται δυνάμειος σκηναί τινες είνε καλώς τεθειμέναι, αλλά ό διάλογος είνε άπινος. Τήν ήρωίδα υπεκρίθη λίαν επιτυχώς ή κ. Κυβέλη.

Ο κ. Σπανδωνής, ό γνωστότατος Αθηναϊκός τύπος, ήθέλησε νά ταύτιση τήν ως δραματικού συγγραφέως όψιμον κάπως εμφάνισίν του μέ τήν ένεστώσαν πολιτικήν κατάστασιν. Τό δρώμα του «Η Αθήνα μας» είνε ένας κόλαφος κατά τών ψευτοαριστοκρατικών κοινωνικών ήθων και της πολιτικής φανλοκρατίας. Αλλά πραγματεύεται τό θέμα του μάλλον ως άρθρογράφος ή ως δραματικός. Η έλλειψις τέχνης, συνοχής, λεπτότητος, σκηνηκού ένδιαφέροντος είνε τόσον μεγάλη μειονεκτήματα, ώστε τό άλγροατήριον μέ όλας τās δημοκοπικάς ρητορικάς άποστορφάς νά μείνη άδιάφορον. Αλλά και οί χαρακτήρες τών προσώπων διαγράφονται άσθενέστατα.

Ο κ. Νιρβάνας άφιέρωσε τό νέον δρώμα του είν τόν Έρωτα, τόν όποιον φαντάζεται δοτήρα πάσης ευτυχίας όταν σπάσῃ τά δεσμά του. Τό έργον έχει άρκετά καλά μέρη και ό συγγραφεύς, όστις έως τώρα έκρίθη ως υπεράγαν «έσωτερικός», ήρχισε νά γίνεται αισθητότερος. Η υπόθεσις είνε καλώς έξευρημένη, καίτοι όχι πρωτότυπος. Ένάς άνδρωπος, όστις υπήρξε θυμιά ένός έρωτος υποχωρήσαντος είν τās προλήψεις, όστις όργιάζει είν τās εύκόλους ήδονάς, κυμαίνεται έπειτα μεταξύ δύο έρωτων, και τέλος άποθνήσκει έν μέσφ ένός θύματός του άυτοκτονήσαντος και τών γελώτων της κόρης του, ή όποία άπολαμβάνει τήν ευτυχίαν τοῦ έλευθέρου έρωτος. Ο κ. Νιρβάνας απέδειξε χαρίσματα δραματικού συγγραφέως ικανοποιητικώτερα, δέν δύναται όμως νά εΐπῃ τις ότι δέν έχουν ανάγκην επιμελεστέρας καλλιέργειας. Η δεσποινίς Κοτοπούλη έπαιξε μέ πολλήν τέχνην.

Τό Έλληνικόν μελόδραμα, τό κάθε τόσφ νεκραναιστανόμενον χάρις είν τήν άκατάβλητον έπιμονήν και αισιοδοξίαν τοῦ κ. Λαυράγκα, έκτός άλλων μελοδραμάτων τά όποία και άλλτοι παρέσθησαν, έδωσε τόν «Μεφιστοφελήν» τοῦ Μπτόιτο. Τό έπιχείρημα ήτο τολμηρόν βεβαίως, άλλ' έχορησίμυσεν ως δείγμα ότι τό Έλλ. μελόδραμα, καίτοι άνυποστήρικτον, όργιάζει τήν πρόδον. Η κλασική μουσική τοῦ Μπτόιτο ή έχουσα Έλλ. άρχαιοπρέπειαν άπαιτεί μεγάλους καλλιτέχνας. Έν τοῦτοις ό κ. Βλαχόπουλος έπαιξε καλά και ή δ. Θεοδωρίδου έδειξεν πολλήν φιλοτιμίαν.

Έκ τών παραστάσεων τοῦ «Αθηναίου» ιδιαιτέρας μείας αξίζει τό γεγονός της διημέρου ή μάλλον διεσπέρου παραστάσεως τοῦ δεκαπράκτου δράματος τοῦ Γκυλλλάροτερ—τοῦ συγγραφέως της «Προμάμης»—τοῦ «Χρυσομάλλου δέρατος». Από της έποχής καθ' ήν οί θίασοι Αλεξιάδου και Ταβουλάρη έδιδον είν τὰ παρλιόσια θέατρα είν δύο έσπέρας τούς «Αθλίους» και τόν «Περιπλανώμενον Ιουδαίου», δέν έδόθη τόσον μακρά παράστασις. Τότε έπεξήλθον οί θίασοι νά υποβάλψουν τās θεαματικάς και άρελεις σαναήσεις τών λαϊκών τάξεων. Αλλά και τό «Χρυσόμαλλον δέρα» δέν υπολείπεται είν τās τάσεις αὐτάς μέ τās ρομαντικότητάς του, τās μονομαχίας, τās μαγείας και τόν δράκοντα. Η τριλογία αὐτή άλλως τε έγράφη πρό έτών... 87.

Έκ τών ήθοποιών τοῦ θεάτρου τοῦ «Πανελληνίου» πρωταγωνιστεί είν χάριν και τέχνην ή κυρία Νίτσα Μουστάκα, σύζυγος τοῦ έπίσης καλλίστου ήθοποιού κ. Κ. Μουστάκα. Είν τās κομωδίας λαμβάνει πάντοτε τὰ

πρώτα μέρη, διακρίνεται δέ διά τήν λεπτότητα της ύποκρίσεως. Είν τήν εικόνα, ήν δημοσιεύομεν, παρίσταται είν τόν ρόλον τόν όποιον παίζει είν τό «Καρναβάλι της Νίτσας». Η κ. Μουστάκα έπαιξε πολλάκις και είν τό Βασιλικόν θέατρον.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Λυρικός οΐστρος, έμπνευσις άδρά και μυστικισμός βαθύς, λατρεία πρὸς τόν εκλιπόντα άθάνατον κόσμον της άρχαιότητος διαπνέουν τās σελίδας τοῦ νέου βιβλίου, τό όποιον έγάρτισεν είν τούς άπαραριθμους θαυμαστάς του ό ήδύτατος τών πεζογράφων κ. Σπ. Παγανέλης. Τό νέον βιβλίον άφιερώνει είν τούς Δελφούς, οί όποιοι δέν ήτο δυνατόν νά τύχουν ένθουσιωδέστερου ύμνητοῦ. Ο κ. Παγανέλης φανατικός φυσιολάτρης και εύγλωπτος κατήχητης τοῦ ώραίου περιέρχεται τὰ ιερά έδάφη, νοσταλγίς τοῦ παρελθόντος δραματιστής, μέ σπάνια εφύδια μελέτης και εξάρσεως. Περιγράφει τήν Δελφικήν κοιλάδα, τήν φύσιν, άπικονίζει τήν άρχαίαν λαμπρότητα, τās πομπικάς θεωρίας, αναμνησκει τών θρύλλων, περιγράφει τό Γυμνάσιον και τόν ναόν της Προναίας Αθηνάς, τό μαντεϊόν και πλανάται ρεμβώδης επί τών έρεπίπων χειραγωγών τόν άναγνώστην. Τούς «Δελφίους» ό συγγραφεύς περατοί διά μελαγχολικής μνείας τοῦ τελευταίου χρησμοῦ, όστις συμβολίζει τήν εκλιπούσαν Έλληνικήν λαμπρότητα.

*

Περὶ της εξέλιξεως τοῦ πνεύματος, έξέδωκε σπουδαιότατον σύγγραμμα ό καθηγητής Α. Ραδοναν.

Ο συγγραφεύς στηριζόμενος επί τών τελευταίων πορισμάτων εξέταζε τήν βαθμιαίαν πρόδον τοῦ άνθρωπίνου νοός διά μέσου τών αιώνων, διά πολλών δέ νέων και σπουδαίων έπιχειρημάτων ύποστηρίζει τήν καταγωγήν τοῦ ανθρώπου από τοῦ πιθήκου. Έν ιδιαιτέρφ μακρῷ πίνακι εκθέτει πᾶν ό,τι κατά τούς τελευταίους είκοσιν αιώνας παρήγαγε τό άνθρώπινον πνεύμα, όσον άφορᾷ τās θετικάς έπιστήμας, τήν φιλοσοφίαν, τās ώραίās τέχνας και τήν ιστορίαν.

*

Έν μικρῷ και κομψῷ τόμφ εξέδωσαν «Δέκα μαθήματα περὶ τέχνης» άτινα έδίδαξεν ό καθηγητής Μάριος Πίλο είν τό Πανεπιστήμιον της Βονωνίας.

Είν τό πρώτον μέρος ό σοφός καθηγητής πραγματεύεται περὶ τών σημείων της τέχνης, ήτοι περὶ της έμπνεύσεως, της συνθέσεως και της χροιάς έν αὐτῇ, είν τό δεύτερον μέρος περὶ άναβαθμοῦ της τέχνης, ήτοι περὶ της μιμήσεως, της κριτικής και της έπιστοήσεως αὐτης και είν τό τρίτον μέρος περὶ τών μορφῶν της τέχνης, ήτοι περὶ της τέχνης έν τῷ βίφ, έν τῷ χρόνφ και έν τῷ χώρφ. Είν τό τελευταίον μάθημα, πραγματεύεται περὶ της τέχνης, και τών καλλιτεχνῶν τοῦ μέλλοντος.

*

Είν δύο όγκωδεστάτους τόμους εξέδωσαν μετά πολλής υιοκαλίας τὰ Στατιστικά άποτελέσματα της γενικής άπογραφής τοῦ πληθυσμοῦ της Ελλάδος, της γενομένης τήν 26 Οκτωβρίου 1907. Η έργασία αὐτή όφείλεται είν τήν άκάματον και εύσυνειδητον εργασίαν τοῦ ύπουργικοῦ γραμματέως κ. Γ. Χωματιανού, όστις κατήρτισε μεθοδικῶς τούς πίνακας, εμφαίνοντας πλήρη τήν κίνησιν τοῦ πληθυσμοῦ κατά τήν γλῶσσαν, επάγγελμα, ήλικίαν, θρησκείαν κλπ.

*

Χρ. Ηλιοπούλου. Λόγος πανηγυρικός είν τήν 25 Μαρτίου, εκφωνηθείς έν τῷ ιερῷ ναῷ της Εύαγγε-